

Hayto, Ligia

Posiedzenie Zespołu Historii Nauk Rolniczych

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 20/2, 409-410

1975

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i humanistycznych. Wskazał on, że elementy nowości rzadziej występują w tych naukach niż w naukach przyrodniczych. Przejawia się to także rozmaicie w różnych okresach rozwoju poszczególnych nauk. W końcowej części referatu omówione zostały metodologiczne inspiracje historii historiografii dla badań historycznych na przykładzie pisarstwa J. Lelewela, niektórych autorów niemieckich XIX w. oraz M. Handelsmana i J. Topolskiego. Dr Bronowski wysunął również szereg postulatów badawczych, których realizacja powinna — jego zdaniem — pomóc w rozstrzygnięciu problemu wpływu historii historiografii na badania historyczne. Wymienił przy tym następujące sprawy: analiza dorobku wybitnych historiografów, dezaktualizacja opracowań historycznych, kierunek rozwoju historiografii, integracja a dezintegracja w ramach historiografii, elementy postępu w historii historiografii.

W dyskusji udział wzięli: prof. M. Serejski, dr W. Mincer, dr A. Wierzbicka, dr S. Zamecki, mgr E. Borecka i mgr T. Długocka. Koncentrowała się ona wokół następujących spraw: precyzja terminologiczna użytych przez referenta sformułowań, wpływ rozwoju danej dyscypliny na rozwój jej metodologii, wpływ historii nauki na rozwój samej nauki, przedmiotu badań metodologii historii nauki, celów praktycznych historii a ideologii społecznej.

Stefan Zamecki

POSIEDZENIE ZESPOŁU BADAŃ NAUTOLOGICZNYCH

W dniu 9 listopada 1974 r. odbyło się w Warszawie kolejne posiedzenie Zespołu Badań Nautologicznych. Uczestniczyli w nim członkowie Zespołu, z Warszawy, Łodzi, Piotrkowa Trybunalskiego, Krakowa, Gdańska i Gdyni. Przewodniczył dr W. Aleksandrowicz.

Referat poświęcony morskiej myśli ekonomicznej pt. *Geneza i rozwój morskich dyscyplin ekonomicznych ze szczególnym uwzględnieniem ich warszawskiego, okupacyjnego rodowodu* wygłosił przewodniczący Zespołu prof. B. Kasprówicz. Dyskusja, która wywiązała się po referacie, potwierdziła celowość podejmowania tematyki z zakresu historii nauki 30-lecia PRL.

Następny referat poświęcony 250-rocznicy Akademii Nauk ZSRR wygłosił prof. J. Babicz. Aspekty nautyczne w działalności Akademii Nauk ZSRR przedstawił dr W. Aleksandrowicz. Celem wystąpień prof. Babicza i dra Aleksandrowicza było zasygnalizowanie tematyki badawczej, która winna znajdować odbicie w pracach Zespołu.

Wszyscy biorący udział w dyskusji byli zgodni co do tego, że w „Nautologii” winien ukazać się przeglądowy, pobudzający do badań, artykuł dający nowe spojrzenie na działalność Akademii Nauk ZSRR. Zwrócono również uwagę na konieczność uwzględnienia roli Polaków w morskich i śródlądowych badaniach nauki rosyjskiej i radzieckiej.

W.A.

POSIEDZENIE ZESPOŁU HISTORII NAUK ROLNICZYCH

Dnia 21 października odbyło się w Krakowie, pod przewodnictwem doc. Stanisława Brzozowskiego, posiedzenie Zespołu Historii Nauk Rolniczych.

Pierwszy referat *Znaczenie Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie dla rozwoju nauk rolniczych* wygłosiła mgr inż. Krystyna Targońska. Szczególną uwagę zwróciła referentka na okres początkowy działalności Muzeum, od chwili

założenia 5 VI 1875 do 1918 r., następnie omówiła pracę placówki w latach 1918—1939. Muzeum powstało ze składek społecznych, z inicjatywy Jana Tadeusza Lubomirskiego, Józefa Zamoyskiego, Jakuba Natansona i stanowiło jedną z nielicznych polskich placówek naukowych w zaborze rosyjskim. Zadaniem tej instytucji było podniesienie poziomu przemysłu, rolnictwa i rzemiosła w kraju. Działalność polegała na gromadzeniu eksponatów i księgozbioru oraz organizowaniu wystaw, upowszechnianiu wiedzy przez prowadzenie kursów (w 1911 r. otwarto kursy przemysłowo-rolnicze na poziomie wyższej uczelni, kierował nimi J. Miłkułowski-Pomorski). Prowadzono również działalność wydawniczą, a największym przedsięwzięciem była 11-tomowa *Encyklopedia rolnicza* (1890—1902). Duże znaczenie miały szeroko rozwinięte badania naukowe, prowadzone w zorganizowanych przez Muzeum pracowniach: chemicznej, fizycznej, meteorologicznej, gleboznawczej. Spadkobiercami Muzeum, które uległo zniszczeniu w 1939 r., są m.in. Muzeum Techniki NOT, Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie, Muzeum Rolnictwa w Szreniawie.

W dyskusji nad referatem udział wzięli: doc. S. Brzozowski, dr K. Żukowski, dr Z. Kosiek, mgr W. Grębecka. Podkreślano w niej rolę, jaką odegrało Muzeum na terenie zaboru rosyjskiego, łącząc funkcje wyższej uczelni i uniwersytetu powszechnego. Zwrócono także uwagę na trudności w utrzymywaniu kontaktów naukowych z innymi zaborami, bogatą działalność wydawniczą Muzeum oraz omówiono bazę źródłową do dziejów tej instytucji.

Następny referat *Nauki weterynaryjne w Krakowie w drugiej połowie XIX w.* wygłosiła mgr inż. Renata Rakoczy. Po krótkim omówieniu historii nauczania weterynarii w Europie oraz w Polsce przed 1850 r. referentka przedstawiła stan nauk weterynaryjnych na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1850—1899. W początkowym okresie, po reaktywowaniu w 1850 r. Katedry Weterynarii na Wydziale Medycznym UJ (zlikwidowanej ponownie w 1955 r.), wykłady prowadził ponownie Wawrzyniec Domański (1850—1860). W 1861 r. Katedra została zniesiona i przez wiele lat prowadzono tylko wykłady z zakresu weterynarii dla studentów Wydziału Medycznego a od 1890 r. również dla Studium Rolniczego przy Wydziale Filozoficznym (Michał Mohr, Karol Rasp, Jan Buszek i in.). W 1888 r. przyznano Andrzejowi Walentowiczowi pierwszy i jedyny w historii UJ stopień docenta weterynarii oraz powierzono mu kierownictwo reaktywowanej po raz drugi Katedry Weterynarii. Nowy okres w działalności Katedry rozpoczął się w 1899 r., kiedy kierownikiem jej został Julian Ignacy Nowak.

W dyskusji mówiono m.in. o trudnościach z uzyskaniem odpowiednich wykładowców weterynarii w okresie, którego dotyczył referat oraz wskazywano na konieczność monograficznego opracowania działalności J. I. Nowaka na polu nauczania weterynarii w Krakowie w początkach XX stulecia.

Ligia Hayto

POSIEDZENIE ZESPOŁU HISTORII GEOLOGII

W dniu 5 listopada 1974 r. w Instytucie Nauk Geologicznych UJ w Krakowie pod przewodnictwem prof. A. Gawła odbyło się kolejne posiedzenie Zespołu. W pierwszej części poświęcone było ono problemom wydawania źródeł do dziejów historii nauki. W drugiej przedstawiono sprawozdania z imprez międzynarodowych oraz prac prowadzonych przez poszczególnych członków Zespołu.

Sprawa druku materiałów do dziejów nauki polskiej stanowi niesłabnący przedmiot zainteresowania historyków nauk geologicznych. Zresztą nie jest to